Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT
DÉPOT LÉGAL
Nº A 1710

NĂM THỨ BẢY SỐ 587 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年四月廿六日 — NGÀY THỨ TƯ 10 MAI 1933

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.80
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN
聲 La Voix du Peuple 民
Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói: số 83
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

Chỗ lầm là mẹ đẻ ra sự thực.

VIỆC THẾ-GIỚI

NGA VỚI NHẬT

Cáp-nhĩ-tân, 23 Avril — Chỉ dụ chính phủ Mãn-châu thải hai viên thượng quan người Nga ở sở hỏa xa Trung-đông để lấy người Nhật và người Mãn thế vào.

Hai viên thượng quan ấy đã được lệnh ra khỏi xứ.

Sự hành động của Chánh-phủ Mãn-châu đó làm cho tình hình Nga nhật thêm phần nghiêm trọng.

Mạc-tư-khoa, 10 Avril — Theo báo *Izvestia*, thì người Nhật ở Mãn châu đã thảo và trình bộ Tham mưu Quảng-đông cái chương trình hành động về vấn đề Trung đông thiết lộ. Theo chương trình ấy, thì sẽ hủy quyền lợi của chính phủ Nga Xô viết trên đường sắt Trung đông, lại xóa bỏ hai tờ hiệp ước Bắc kinh và Phụng thiên, mục đích là cắt đứt sự thông thương của các chiếc xe chở hàng của sở hỏa xa Transbaikal, là làm cho loạn bậy công việc của sở hỏa xa Trung đông, là làm sao cho lời những điều kiện buộc sở hỏa xa Trung đông không thể hành động gì trong địa phận Nga nữa.

Mục đích những sự hành động đó là chiếm lấy đường Trung đông mà nhập chung với mấy con đường sắt hiện ở dưới quyền quản lý của Nhật-bản.

Báo ấy bàn về tin ấy nói: làm cho tình hình rất nên ái ngại, mong rằng chính phủ Nhật không được biết trước những thủ đoạn khiêu khích nguy hiểm của người Nhật ở Mãn châu đó. Rồi kết luận: dư luận trông mong rằng chính phủ Nhật biết triệt cho kịp giờ sự hành động của người Nhật ở Cáp nhĩ tân và đừng cho xóa bỏ hai hiệp ước Phụng thiên và Bắc kinh.

Cáp-nhĩ-tân, 29 Avril — Tình hình Nga-Nhật rất đáng ngại. Theo báo Tân, thì quân đội Nga kéo đến biên giới Mãn-châu rất đông, và vội vả lắm. Những quân lính dự bị phải ra đào hầm, và nhân dân được lệnh phòng ngừa những sự xảy ra.

Về sự mua thăm bán thăm mà bốn ông nghị viên thành phố ở Nhựt Bổn bị bỏ tù

Bốn ông nghị viên thành phố đắc cử ở Omori tháng trước không thấy phản đối gì, thì vừa rồi bị bắt và bị bỏ khám vì trả cho những người ứng cử nghịch của mình mỗi người 3 ngàn viên để cho họ đừng tranh cử với mình nữa.

Trong những cuộc tuyển cử hội đồng thành phố Đông kinh vừa rồi, 80 người cũng bị bắt và bị cáo về tội mua thăm mỗi lá từ 1 viên cho tới 3 chục viên.

Trong những chánh đảng ra tranh cử lần này, kể cả đảng chánh hữu (Seyou-

(Xem qua trang 4 cột 2)

VAN-VAN

Thanh minh thăm mả bạn

Tháng ba vừa gặp tiết thanh minh,
Thăm mả người xưa gọi chút tình.
Một nắm đất vàng xen sỏi dập,
Đôi chòm cỏ úa lẫn rêu xanh.
Nắng mưa kia đã từng giầm giải,
Nhan khói nầy sao để lạnh tanh?
Nào phải khuất rồi là rảnh chuyện,
Ngàn xưa mấy kẻ chết lưu danh?

Tri-Sinh

Vịnh núi Bân-than (1)

Cảnh cũa An-hóa cũng mỹ quan,
Xưa nay tên gọi núi Bân-than.
Một giãy bằng thẳng cây che đá,
Ba phía lao xao sóng bỏ dan.
Ông Đụn (2) chống trời không mỏi sức,
Bà Che (3) đỡ nước vẫn lì gan.
Trong ngoài ngồi trân trơ trơ đấy,
Biết chẳng Hồ Lây (4) có tiếng oan?

Học-giới

Đi xe điện vào Nhatrang

Nhắm phía trời Nam thẳng một đèo,
Đường dài dặm thẳm máy xe kêu.
Non sông bốn mặt xoay vần cả,
Cây cỏ hai bên ủng hộ theo.
Mây xéo màn sừa trời cụng núi,
Sóng luồn con hận bể vờ đèo.
Trò đời lịch duyệt đến chưa lắm,
Mắt thấy tai nghe cũng ít nhiều.

Biet-Hồ Hoàng-phả-Dực

(1) Núi thuộc làng An-hóa, cửa biển Tam-kỳ.
(2, 3) Tên gọi 2 hòn đá.
(4) Tên cái hồ sâu, sóng đánh vào, trông rất ghê sợ.

AI HIỂU LẦM?

Đọc bức thơ ông Nguyễn-Trác, Nghị trưởng Dân viện, trả lời bức thơ ông Viễn Chí

CỦA MỘT BẠN ĐỘC GIẢ

Về vấn đề ứng cử Dân-biểu, bản báo trước đã đăng bức thơ của ông Viễn Chí và bức thơ trả lời của ông Nghị trưởng Nguyễn Trác. Nay được bức thơ của một người độc giả Tiếng - Dân, nhân tiếng gọi trong bức thơ ông Nghị - trưởng mà phát biểu ý kiến, cái ý kiến nầy có quan thiết đến tiền đồ viện Dân biểu và con đường Pháp Nam hợp tác. Và lại hiện nay cái cơ quan hành chánh của Nam-triều là tòa Nội-các đã gần toàn đổi mới; tưởng chánh phủ nên chú ý đến Dân-viện mà sửa đổi thế nào cho thích hợp. Vì vậy, bản báo đăng bài của ông M. S. sau nầy là cốt để cho rộng đường dư luận, chớ không có ý gì khác.

Tháng trước đọc báo Tiếng-Dân thấy bức thơ ông Viễn-Chí gởi cho bạn nói về việc bảo cử Dân biểu kỳ sắp đến (số 571). Mới đây lại được thấy bức thơ trả lời của ông Nghị-trưởng Nguyễn-Trác (số 583 và 584). Đối với hai bức thơ ấy, Tòa soạn Tiếng-Dân đã có lời bình phẩm, cho rằng một đường chú trọng về tương lai mà có lời khắc trách, một đường thì hỏi hộ cho công việc dĩ vảng và hiện tại mà không cự nhiều. Câu nói vắn tắt mà có thể bao quát chỗ yếu điểm khác nhau trong hai bức thơ trên. tưởng không phải nói thêm. Duy bức thơ ông Nghị-trưởng kiểu chánh đó, ông nói không phải đối phó với ông Viễn-Chí. mà bản ý là sợ cho độc giả Tiếng-Dân hiểu lầm. Vì tiếng gọi ấy, ký giả là một người độc giả Tiếng-Dân — nói cho quan thiết, là một người dân đã ủy quyền cho các ông Dân biểu thay mặt — đối với chỗ quan hệ chung kia mà không thể làm lơ được, nên có mấy lời bày giải. Trước hết xin nói lược qua một đoạn lịch sử công chúng đối với viện Dân biểu:

Từ Trung-kỳ có bốn chữ Nhân-dân Đại-biểu xuất hiện, nhân dân trong xứ đối với cơ quan mới ấy vẫn gởi một mối hy vọng rất là nồng nàn. Như nhịp bảo cử năm 1926, chuyện toàn viện phản kháng tờ thông tư tháng 11 năm ấy, cho đến khoảng mấy ông Dân biểu từ chức năm 1928, dư luận náo nhiệt một hồi. Tuy trong bước đầu tiên, chánh phủ cùng nhân dân chưa lượng giải nhau, chưa có gì gọi là thực hiện; song cái cử chỉ quang minh chánh đại, có vẻ sinh khí, vẫn nuôi được mối hy vọng chung. Kế đó công cuộc Viện vẫn tấn hành, hình thức có mở mang hơn trước, các kỳ hội đồng xem biên bản đăng trên tờ báo Tiếng-Dân, các ông nghị bàn nói cũng nhiều. Song công chúng tỏ chiu lãnh đạm, ít ai bình phẩm gì, cho đến kỳ bảo cử cũng không có vẻ náo nhiệt như trước, chính ký giả đã tiếp chuyện cùng mấy ông «đàn anh» trong Viện, các ông cũng lấy làm lạ cho cái thái độ đối thường của công chúng về khoảng mấy năm gần đây.

Trên mấy tháng nay sau đức Bảo Đại hồi loan thân chánh có cái chỉ dụ ngày 10-9-32 cho ông Nghị trưởng được mang cái chức Thượng - thơ Dân biểu, được cấp bổng mỗi tháng 400$ (không kể tiền phụ cấp), được dự vào Hội đồng Thượng thơ... Cái tin ấy truyền ra, có ảnh hưởng — chưa nói tốt hay không — đến một cơ quan dân cử; thái độ công chúng lãnh đạm lâu nay lại thấy hơi có vẻ náo nhiệt: Kẻ thì nảy ra mối lạc quan, mừng cho Dân biểu từ nay được rộng quyền tham dự chánh trị. Người thì ôm mối bụng quan cho như thế là dân biểu cũng không khác chi quan trường, mất hẳn cái bản chất nghị pháp — đã là hội đồng, tất tính số phiếu (voix), mà một phiếu trong 7 8 phiếu kia thì giá trị cái phiếu mờ côi ấy không nói ai cũng biết. — Nhân cái phong sắc đổi mới ấy dư luận lao nhao một hồi, thấy trên tờ báo Tiếng-Dân đã có mấy bài bàn đến. Nay gần đến nhịp bảo cử sắp tới đây lại thấy bức thơ ông Viễn-chí và bức thơ trả lời của ông Nghị-trưởng. Thế là cái độ nguội lạnh kia có vẻ hâm lại, mà cái cơ quan dân cử kia đã có nhiều người chú ý.

Bức thơ ông Viễn-chí, là ý kiến ông, hay là có người đồng ý kiến với ông. cái mối bụng quan đó, ký giả cũng không dám đoán là toàn thể. Song đã công bố, tức đã nhận cái ý kiến có mối quan hệ chung. Như viện Dân biểu tuyển thời mà toàn là kẻ làm hết phận sự thì bức thơ ấy là viên đá mài ngọc. Trái lại, như Dân viện mà gồm có người ham danh lược say mê lợi riêng, để phần quyền lợi chung sang bên kia cái túi ích kỷ, thì bức thơ ấy lại là tiếng chuông đánh thức cho những ai mê mộng kia. Ai có nói ký giả bênh ông Viễn-chí, là cũng bênh chớ: làm người dân mà biết cái nghĩa vụ giám đốc những người mà đã cử ra thay mặt, thế thôi.

Nay bức thơ ông Nghị trưởng kiểu chánh, mạt sát cái ý kiến ông Viễn-chí mà cớ lo cho bạn độc giả Tiếng-Dân hiểu lầm. Thưa ông Nghị Trưởng, độc giả Tiếng-Dân có hiểu lầm chăng là hiểu như bức thơ ông Viễn-chí kia là cùng. Nghĩa là lấy con mắt trong sạch của một người dân, vì nghĩa vụ chung mà phát biểu ý kiến, chớ chẳng có chút gì dây dính về lợi riêng hay là ý riêng gì. Nói cho rõ cái lầm đó mà thực là lầm, lầm đến bực nào đi nữa, cũng chỉ lo: Công nghiệp của Dân viện to tát vô cùng, mà con mắt của bọn tư tưởng lầm thường kiến giải hẹp hòi kia, nó xem nhỏ đi đó thôi, chớ chẳng có hại gì hết.

Dẫn như chỗ lầm của một người đứng đầu một cái cơ quan dân cử — không chỉ nói mình ông, còn những ông khác nữa — thì cái hại nó càng to hơn kia.

Chính vì lẽ ấy buộc ký giả phải chỉ rõ vài chỗ «lầm» trong bức thơ ông. Thưa thực, tôi nói điều lầm nầy không phải vì việc dĩ vảng mà vì đường tương lai của Dân viện, nhứt là trên con đường Pháp Nam hợp tác vậy.

1) Lợi hại không nói nhứt định được.

Chánh phủ đặt ra cơ quan dân cử cùng bàn việc nước, là có ý nghĩa gì? Nhân dân cử người thay mặt cho mình tham dự chánh trị, hy vọng những gì? Không phải muốn cho những ai lãnh cái chức trách ấy đem điều lợi điều hại mà phân trần cho minh bạch, đặng chánh phủ hiểu rõ dân nguyện mà sắp đặt công việc cho thích hợp sao? Không nói quyền

(Xem qua trang 2 cột 2)

M. S.

CHUYỆN ĐỜI

Nghị viên người với nghị viên ta

Gần đến mùa bầu cử Dân biểu ở Trung - kỳ. Lạc - nhân xin đem mấy chuyện bầu cử nghị viên sau nầy để cống hiến cho cử tri và các ông muốn làm dân biểu.

Một chuyện thì ở bên Pháp: Bữa 24 Avril vừa rồi tại quận Lure bên Pháp có cuộc tuyển cử nghị viên. Ông Montillot thuộc đảng cộng hòa ra tranh cử với ông Maroselli thuộc đảng xã hội cấp tiến. Ông Montillot đắc cử xong, phe đảng ông Maroselli lại đứng lên phản kháng. vác đá liệng vào nhà tuyển cử của ông Montillot, phải có lính can thiệp vào mới giữ trật tự được.

Thế mà chuyện tranh cử nầy đã yên cho đâu Trong một làng kia gần thành Vesoul, nhân tranh liệu với nhau về cuộc tuyển cử nầy, mà một người đã vác búa đánh lên trên đầu một người về phe đảng ông Montillot,

. . . .

Bây giờ đến chuyện xảy ra ở bên Nhật:

Tháng trước đây tại một thành phố bên Nhật có cuộc tuyển cử nghị viên thành phố. Cuộc tuyển cử xong, bốn ông tân nghị viên phải bị bắt ngay liền. Nguyên bốn ông nầy ra ứng cử mà không có ai tranh cử; nhưng xét lại vì không phải phục tài cầm đờ gì mấy ông mà không có người ra tranh đâu, mà chỉ vì các ông cả tiền đem vải ra cho phe nghịch, mỗi người là 3.000 viên, nên họ rút tên ra, không một người nào ra tranh cử với các ông cả, để cho các ông một mình một chợ, tự nhiên phải đắc cử rất dễ dàng. Cũng ở Nhật nữa, tại một kỳ tuyển cử ở Đông-kinh lại có 80 người bị bắt về sự mua bán thăm, tính ra mỗ lá thăm bán từ một viên cho tới 30 viên.

Chuyện tranh cử trước, chuyện bên Pháp, tỏ ra cho ta biết dân nước văn minh họ để ý đến ông nghị của họ là đường nào, đến đổi họ vì ông nghị của họ mà đến chém giết lẫn nhau.

Hai chuyện sau, chuyện bên Nhật, lại tỏ cho ta biết rằng ở nước văn minh, chính phủ khi nào cũng hết sức trừng phạt những chuyện gian lận trong các cuộc tuyển cử, vì họ biết cái cơ quan dân cử là một cơ quan rất trọng yếu, họ không giảm khinh suất.

Bên nước văn minh là vậy đó. Nước mình không phải là nước văn minh thì chắc cái quang cảnh tuyển cử không đồng như bên nước văn minh. Mà thà không đồng, chớ cái nầy đã đồng mà lại không đồng mới khổ chớ!

Đồng thế nào? Đồng là cũng như chuyện tranh cử ở quận Lure, những ông nghị bên ta gần đây cũng hiệp thành đảng phái lắm. Không đảng phái mà trong một cái viện bốn mươi mấy nghị viên đã thấy cái chia chia rẽ. Nhưng hỏi ra cái đảng họ là đảng gì, có phải là đảng quân chủ, dân chủ, quốc gia, xã hội gì gì như ở các nước không? thì họ mới khó trả lời lắm đa.

Nước ta lại đồng nước Nhật ở chỗ mua bán thăm trong khi đầu phiếu. Mà có lẽ về cái chuyện buồn nầy mấy ông nghị nhà ta càng giỏi sấp mấy các bạn đồng nghiệp bên Nhật nữa. Bên Nhật các ông nghị mua mỗi cái thăm đến mấy chục bạc, chớ các ông nghị bên mình có thể lấy một chén rượu hoặc một lời hứa mà mua được đến mấy là thăm. Đồng à vậy đó, nhưng khác là có đến ở bên Nhật chính phủ họ hết sức tìm cách trừng phạt sự gian lận kia. . . . .

Tôi không nói thêm đâu. kỳ bầu cử năm nọ ở một tỉnh kia có ông nọ thế thần cho đến đổi trong hạt ông ta ra ứng cử một số nhiều người được đầu phiếu mà không thấy một lá phiếu của mình. Nghe nói kỳ bầu cử năm nay rồi sẽ náo nhiệt, nhưng nếu náo nhiệt như lối ấy thì im hơi đi còn hơn.

PHÁT XUẤT MỘT CHUYỆN BÍ MẬT

Câu chuyện Tống-tử-Văn sang Mỹ

Câu chuyện Tống - tử - Văn sang Mỹ dự hội nghị Hoa-thịnh-đốn như kỳ trước đã đăng. Nay được tin Quảng - châu trích phát sự hành động bí mật như dưới nầy:

Có mật tin do nhà đương cuộc Nam-kinh và Thượng-hải truyền ra rằng: Lần nầy Tống xuất dương có việc khẩn cấp, bề ngoài thì phô rằng đi dự hội nghị Hoa-thịnh-đốn, kỳ thiệt là vì quân Nhật đánh gấp Bình-Tân, không giữ được, Trung-ương không muốn đề kháng, nên phải Tống thuận đường sang Nhật trực tiếp giao thiệp. Việc nầy Trung ương sợ dân chúng phản kháng, nên thanh ngôn đi Mỹ, lợi dụng tâm lý một số người ỷ lại liệt cường. để che đậy tai mắt công chúng. . .

Quảng-châu đã điện cho kiều dân ngoài biển phản đối Tống và cự tuyệt sự tăng quyền nhục quốc kia.

Vụ Trosky đã đem ra xử

SAIGON — Vụ Trosky là một vụ âm mưu khuynh phúc chánh phủ Pháp do mấy viên học sinh ở Pháp về tổ chức. Sau khi bị vở, số người tình nghi bị bắt khá đông, nhưng lần lượt được tha bớt, chỉ có 21 người bị giữ lại đến nay.

Sớm mai ngày 1 Mai đã dẫn mấy người nầy ra tòa trừng trị xử và kết án như dưới:

Ng-v-Minh, kêu là Hoàng, 8 tháng tù.
Phạm-v-Chánh 4 năm tù treo.
Trần-v-Xuân 4 tháng tù.
Ng-văn-Hoàng 1 tháng tù.
Ng-hửu-Hòa 18 tháng tù.
Ng-v-Thương, kêu là Bình, 5 năm tù, 100 quan tiền vạ và 20 năm biệt xứ.
Phạm-văn-Dong 4 năm tù, 100 quan tiền vạ và 10 năm biệt xứ.
Đào-hùng-Long 1 năm tù.
Nguyễn-huệ-Minh, kêu là thị Minh, 3 tháng tù.
Ng-văn-Đài 10 tháng tù.
Hồ-hữu-Trung 3 năm tù treo.
Trần-văn-Thoại 6 tháng tù.

Còn mấy người bị cáo kia, tòa xét vô tội nên tha hết.

MANDAT CỦA AI?

Bản-báo có tiếp được một cái mandat Série A 009.098 nº 072 mua ở nhà giây thép Tam-kỳ ngày 20-4-33 mà không có tên người gởi. Vậy cái mandat ấy của ai, xin trả lời cho biết để tiện việc vào sổ.

Tiếng-dân

HAI ĐẠO CHỈ DỤ CỦA ĐỨC BẢO-ĐẠI

1. — Dụ cải cách trong Triều-đình

Dụ ngày mồng 8, tháng 4, năm Bảo đại thứ 8 (2 Mai 1933)

Trong Dụ ngày mồng 10 tháng tám năm Bảo-Đại thứ 7 (10 Septembre 1932) ta đã lược trù một cái chương trình cải cách muốn đem ra thực hành để lợi ích cho dân.

Nhưng trước khi khởi hành, còn muốn tự xem xét cho biết rõ cái tình trạng thiệt trong nước thế nào. Bởi thế nên kế tiếp luôn ba lần, đi tuần hạnh trong khắp các tỉnh Trung-kỳ. Đi đến đâu cũng thâu nạp những lời yêu cầu của dân. Ta thường nghiệm thấy lòng dân kỳ vọng vô cùng, đối với ta tỏ ra nhiệt thành ái đái, thiệt là cảm động biết dường nào! Được gần gũi với kẻ bình dân siêng năng lương thiện của ta, ta lại càng thấy nặng lòng thương dân, và nguyện quả quyết đem hết tâm trí để mưu hạnh phúc cho dân.

Vậy nay đã đến thời kỳ phải đem ra thực hành những việc cải cách mà ta đã hứa từ trước.

Nhưng muốn cải cách, phải có những người có tư tưởng, có chánh kiến dung hợp với cái phong trào tiến hóa trong xã hội, phải có những người thông hiểu minh đạt những điều khẩn yếu đương thời và những điều nguyện vọng của quốc dân.

Các quan đại thần các bộ bây giờ là tiêu biểu cho một cái chế độ đã cũ rồi, không thích hợp với cái trình độ tấn thời nữa, nên từ khi ta hồi loan, các quan đã hiểu rõ rằng nghĩa vụ mình là nên lui về để nhường chỗ lại cho các bậc tân tiến. Bởi thế nên đã từng nhiều lần tỏ ý ra với ta rằng muốn xin từ chức. Kể ra thì các quan đại thần ấy từng chánh đã lâu năm, có người đã làm nên công nghiệp to với nhà nước, bây giờ mong được về nghỉ, cũng là xứng đáng lắm. Ta bằng lòng để các quan về hưu, và ta khen cho tấm lòng cao thượng biết nghĩa vụ, cái bụng hi sinh biết quên mình.

Vậy bắt đầu từ ngày nay, quan Quận-Công Cơ-Mật Viện-Trưởng Lại bộ Thượng thư Nguyễn-hửu-Bài, các quan Hiệp Tá Võ-Liêm, Lễ bộ Thượng thư, Tôn-thất-Đàn, Binh bộ Thượng thư, Phạm-Liệu, Hình bộ Thượng thư và Vương-tứ-Đại, Công bộ Thượng thư, đều được phép về hưu trí.

Nay đã thay đổi các quan đại thần trong Triều đình, ta cũng muốn nhân đó chỉnh đốn lại việc Triều chính nữa.

Trong lúc mới cũ đổi thay nầy, chính quyền phải cho thống nhất, nên ta định tự ta ra nắm quyền chủ trương việc nước. Vậy chức Cơ-Mật Viện-trưởng đình bãi, và từ rày về sau chỉ đặt có năm bộ:

Bộ Lại;
Bộ Quốc Dân Giáo dục;
Bộ Tài Chánh và Xã hội cứu tế;
Bộ Tư Pháp;
Bộ Công Tác, kiêm Mỹ thuật và Lễ nghi.

Bộ Binh thời bãi đi, công việc bộ ấy tạm giao cho bộ Lại kiêm lý.

Các quan Thượng-Thư năm bộ ấy đều sung làm Cơ Mật đại thần, không phân biệt phẩm cấp gì, đều bằng đẳng như nhau cả, mà viện Cơ-mật thời tự ta chủ trương.

Rồi đây sẽ có Dụ thương đồng với Chánh phủ Bảo hộ định rõ ràng chức trách của viện Cơ Mật, của Hội đồng Thượng thư do quan Khâm sứ Trung kỳ làm chủ tọa, và của mỗi bộ phân biệt thế nào.

Nay hiệp ý với Chánh phủ Bảo Hộ bãi các chức Hội lý các Bộ đi, rồi sẽ do Chánh phủ Bảo hộ đồng ý với ta chọn người làm chức cố vấn chuyên môn để thay vào.

Còn việc lựa chọn các quan Thượng Thư mới thời ta chỉ cốt chọn lấy người có phẩm giá, có học thức, có tính hạnh và danh tiếng tốt trong dân gian, mà bạt thụ lên, chớ không có câu nệ về niên hạn cùng phẩm trật.

Vậy ta bổ dụng những người sau nầy:

Quan Thái văn Toản, hàm Hiệp tá đại học sĩ, bổ Thượng thư bộ Công tác kiêm Mỹ thuật và Lễ nghi;

Quan Phạm Quỳnh bổ Thượng thư bộ Quốc dân giáo dục, mà vẫn kiêm sung chức Ngự tiền Văn phòng Tổng lý đại thần như bây giờ;

Quan Hồ đắc Khải, hiện Tổng đốc Bình Định bổ về Thượng thư bộ Tài chánh và Xã hội Cứu tế;

Quan Ngô đình Diệm, hiện tỉnh Tuần vũ Bình thuận, nay đặc cách cho thăng

(Xem qua trang 2 cột 4)

ANNAM LỊCH SỰ HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

QUẢNG CÁO LỢI HẠI THẾ NÀO ?

Kể phương pháp chiến đấu của họ thì nhiều, nào bán hạ giá, nào cấm nhập cảng, nào đánh thuế thương chánh thật cao v. v... nhưng phương pháp thông dụng thứ nhứt là quảng cáo.

Quảng cáo có lắm cách: gián giấy trên các vách tường, đăng bài trên các báo chí, thuê người bận một bộ đồ rất kỳ khôi rồi cho đi dạo trong các đám đông, xuất bản sách báo chỉ biếu không v. v... Ấy là những cách hiện dùng thường ở nước tư bản chủ nghĩa chưa được phát đạt cho lắm. Còn nói chi ở bên Âu bên Mỹ thì lắm cách lạ hơn, tốn kém nhiều hơn nữa: quảng cáo bằng máy nói, bằng phim chớp bóng, bằng máy bay, bằng vô tuyến điện v. v...

Theo các bản thống kê thì ở Đức số tiền dùng vào việc quảng cáo có đến từ 1 đến 3 phần trăm số tư bản dùng trong các nhánh công nghiệp thương mãi; ở Mỹ đồ đồng 3 phần trăm. Quảng cáo phát triển đến nỗi thành một nhánh công việc riêng, cũng to lớn như các nhánh công việc khác.

⁂

Theo dư luận trong các công, thương giới ngày nay thì quảng cáo xô những hàng rào thương chánh, phá chế độ bảo hộ mậu dịch trong một đôi nước, mà mở thêm những chỗ lưu thông hàng hóa, làm cho hàng hóa sinh sản mỗi ngày mỗi nhiều lại bớt tổn phí. Thế là quảng cáo làm cho thế giới được thạnh vượng thêm và làm cho loài người thêm hạnh phúc.

Lại có đôi nhà kinh-tế học quả quyết nói rằng quảng cáo là một phương pháp bổ cứu những cuộc khủng hoảng có kỳ hạn nữa.

Những lời họ nói đó, có phần đúng mà cũng có phần sai. Chúng ta thử phân tích ra xem.

Nói quảng cáo mở thêm những chỗ lưu thông hàng hóa, vẫn có thiệt, song chỉ lợi cho một nhà tư bản hay một nhánh công nghiệp nào mà thôi. Nếu nhà tư bản nầy, nhờ những cách quảng cáo khôn khéo, mà được thị trường mỗi ngày mỗi rộng thêm, thì thị trường của các nhà tư bản cạnh tranh với anh-va tất mỗi ngày mỗi hẹp lại. Vì sao? Sức tiêu phí và sức mua trong xã hội có chừng hạn. Nếu nhà tư bản A bán được nhiều giấy, thì các nhà tư bản buôn giấy khác B, C... tất phải bán ít. Nếu có cái biến gì làm cho tất cả mọi người có bao nhiêu tiền đều đổ ra mua hết số giấy của A, B, C... làm ra thì các nhà tư bản buôn bàn ghế, tơ lụa v. v... tất phải khó mỏ.

Vì thế cho nên người ta nói: «Ai không làm quảng cáo thì phải trả tiền quảng cáo của người khác».

Nhưng nếu đừng xét công việc riêng của nhà tư bản A, B hay C... mà xét chung cả nền kinh tế, lại đưa tầm con mắt ra ngoài chế độ, kinh tế hiện thời, thì thấy ngay

(Xem qua trang 3 cột 1)

AI HIỂU LẦM ?

(Tiếp theo trang nhất)

hạn rộng, chỉ nói trong phạm vy tư phỏng, nghĩa là vấn đề gì chánh phủ ban hỏi mà mình có quyền trả lời, thì tất Chánh phủ cũng không muốn nghe những lời « lợi hại lờ mờ » kia. Nay nói lợi hại không nhứt định được, vậy thì đều lợi mà nói hại, đều hại mà nói lợi, hay là nói lợi hại hàng hai hay sao? Lời nói lợi hại nhứt định mà không phải là lời nói phải thực hành được, thì lời nói phải kia tánh chất ra thế nào? Làm Dân biểu mà lợi hại không nói nhứt định được là một chỗ lầm.

2) Nói trực triệt với nói văn hoa — *Trực là thẳng, triệt là nói cho dứt khoát, nói trực triệt tức là lời lẽ ngay thẳng mà rành rẽ. Trực triệt không nhập chung với mạnh bạo kia được. Nay ông nói trực triệt là ngông cuồng, mà cho là lời nói văn hoa mới vào tai thính giả được, thì thật lạ. Nghị trường có phải trường hát đâu mà cần phải có tiếng đờn giọng quyển cho vui tai thính giả? Ông nói cần lối văn minh mà giống như quên câu chuyện ở nghị trường các nước thường có những trường hiệp nghị viện tranh biện kịch liệt cho đến giải tán và từ chức mà thủy chung chủ trì sở kiến nhứt định của mình, cái đó không phải là lối văn minh sao? Nghe hay không nghe là quyền ở chánh phủ, mà nói trực triệt là chức trách của Dân biểu. Nay cứ chăm nói cho lọt tai thính giả, vậy thì đều thiệt hại cũng tán dương cho được lọt tai thính giả sao? Cái lối « nói văn hoa mà dễ lọt tai » nó không cách xa với cái tiếng: « ủy » « mét-xi » kia bao nhiêu; câu nói ấy thiệt là gây cái không khí « lôi đồng » cho tiền đồ Dân — viện sau nầy, cái hại không ít, đó là hai chỗ lầm.*

3) *Ông nói « muốn cho giòng nước được trong thì phải lo làm sao cho nguồn nước được trong trước đã». Điều ấy ai cũng công nhận, song về bộ phận nào kia, chớ nói riêng về cơ quan Dân biểu thì cái nguồn nó ở đâu? Nghị trường là do trong Dân biểu cử ra, mà dân biểu là do dân cử ra, vậy cái nguồn Dân biểu chính là tại nơi dân kia. Nay trong đám dân kia có kẻ biết lo dọn bùn lọc cát cho cái nguồn Dân biểu được trong sạch, mà xem ý ông lấy làm bất mãn, lại mạt sát nữa. Ấy không khác gì người leo trèn ngành cây mà trở lại nhè gốc mà chặc. Dân không muốn cho mấy ông Dân biểu nói những lời êm tai chánh phủ mà quên chỗ lợi hại của dân, nay ông lại muốn cho dân tán cho êm tai mấy ông Dân biểu nữa chăng? ấy lại là 3 chỗ lầm.*

Những chỗ lầm kia mà xuất tự người không quan hệ thì không nói làm gì, nhưng xuất tự ông Nghị trưởng, mà ông đã gọi đến độc giả Tiếng-Dân, nên có mấy lời thành thực, bản ý là vì cuộc hiệp tác Pháp Nam trên đường tương lai Dân-viện chớ chẳng có ý gì khác.

M. S.

GIA ĐÌNH GIÁO DỤC

In chung làm một quyển

(CÓ BẢN KÊ TÊN SÁCH CẤM)

GIÁ 0$35

Quảng-trị và Đồng-hới đã thông tin bằng điện thoại được

Từ nay ở thành phố Quảng-trị và Đồng-hới đã thông tin bằng điện thoại đi các nơi được.

TỪ ĐỒNG HỚI NÓI ĐI:

Quảng-trị	0$30
Huế	0 45
Bến-thủy, cửa lò, Vinh	0,60
Bana, Touraue	0,75
Faifoo	0,90

TỪ QUẢNG-TRỊ NÓI ĐI:

Huế, Đồng-hới	0$30
Bana, Tourane	0,45
Faifoo	0,60
Bến-thủy, cửa Lò, Vinh	0,90

CUỘC TUYỂN CỬ HỘI ĐỒNG THÀNH PHỐ SAIGON

Một cách bỏ thăm mới lạ

Về cuộc tuyển cử hội đồng thành phố Saigon năm nay, về phe người Nam có hai sổ: Sổ ông Trị gồm mấy nhà điền chủ, sổ ông Nguyễn văn Tạo gồm mấy tay lao động, và mấy ông độc-lập.

Lao động ra ứng cử hội đồng, ấy là một đều mới.

Lạ hơn nữa là lần đầu phiên thứ nhứt, hôm 30 Avril, nhiều vị cử tri lại nhè bỏ thăm cho cụ Phan-chu-Trinh, cụ Phan-bội-Châu, cụ Phán-văn-Trường v. v..., là những người đã khuất mặt, hoặc ở xứ nào chứ không phải Saigon. Vì thế cho nên chưa có kết quả gì, mấy ông ứng cử chưa có ông nào được đủ số thăm trúng cử.

Cô-tinh bổ-thận

Bệnh như thế nào thì phải dùng CÔ-TINH BỔ-THẬN? Thượng tiêu, hay đau lưng, mỏi gối, thường hoa mắt, ù tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị sinh ra sợ hãi. Bệnh đương trong thời kỳ này thì nên dùng hết 3 lọ CÔ-TINH BỔ-THẬN thì khỏi phải lo các chứng bệnh như sau này nảy ra:

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

là ba chứng rất hiểm nghèo, tùy theo bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất có hại đến đường sinh dục. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải lập tức gởi thư về lấy luôn 6 lọ mà dùng tiếp thì sẽ được chóng khỏi.

Mỗi lọ 1$ — 11 lọ 10$

Bệnh này phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ, rượu chè thức đêm hoặc lo lắng nhiều đường mà sinh ra, từ khoảng 17 đến 30 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai mắc nên viết thư hỏi

M. SINH-HUY
44, Rue Maréchal Foch — VINH

HAI ĐẠO CHỈ DỤ CỦA ĐỨC BẢO-ĐẠI

(Tiếp theo trang nhất)

hàm Thượng thư bộ Thượng thư bộ Lại; Quản Bài-bằng Đoàn, hiện Tuần vũ ở Bắc kỳ, cũng đặc cách cho thăng hàm Thượng thư, bộ Thượng thư bộ Tư pháp.

Các quan Thượng thư mới đều định hạn bổ dụng là ba năm.

Khi bổ xong liền phải họp thành hội đồng cải cách để nghiên cứu về cách thi hành những điều cải cách ta đã tuyên bố trong Dụ ngày mồng 10 tháng tám năm ngoái (10 Septembre 1932).

Hội đồng cải cách ấy sẽ do quan Khâm sứ Trung kỳ làm chủ tọa, mà quan Thượng thư bộ Quốc dân Giáo dục kiêm sung Ngự tiền Văn phòng Tổng lý thì chuẩn cho sung chức Điều tra tổng ủy viên (Rapporteur Général) của Hội đồng.

Khâm-thử

2. — Dụ tặng-chức Cố-vấn nguyên-lão cho hai quan Tôn-thất-Hân và Nguyễn-hữu-Bài

Dụ ngày mồng tám tháng tư năm Bảo-Đại thứ tám — (2 Mai 1933)

Quan Võ Hiển Quận Công Nguyễn-hữu-Bài, nguyên Cơ-Mật Viện-Trưởng, mới được phép về hưu theo lời Dụ số 29 ngày nay, là một vị công-thần của nhà-nước ta.

Ta đã từng nhiều lần tỏ lòng cảm ơn những công-nghiệp của quan Võ-Hiển Nguyễn-hữu-Bài cùng quan Cần-Chánh Tôn-thất-Hân đã giúp cho Quốc-gia càng bền-triền.

Ngày mồng bốn tháng mười năm Bảo-Đại thứ bảy (1er Novembre 1932) ta đã có Dụ thăng cho quan Tôn-thất-Hân lên chức Cần-Chánh và ban cho quan Nguyễn-hữu-Bài được tước Quận Công.

Nay lại muốn tỏ lòng kính-mến hai bậc lão thần đó, nên có Dụ nầy tặng cho cả hai vị ấy chức « Cố-vấn nguyên-lão ».

Hai vị đã về hưu, ta muốn cho thường được vào chầu ta, mà đem cái tài lịch-duyệt, cái trí khôn ngoan để giúp ta trong lúc thanh-niên từ-chính.

Những khi có lễ nghị gì trong Triều hay trong Nội, mà hai vị được triệu mời thời được đứng ngồi trên hết thảy, các quan đại thần khác trong Triều dù chức vị thế nào mặc lòng cũng phải đứng dưới cả.

Khâm-thử.

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nhà dưỡng bệnh và hộ-sinh tại Tam-kỳ

Gần bên đồn Khố xanh

TÔN - THẠNH - GIAN

Đông-Pháp Y-Sĩ

XIN ĐOAN

Nếu dùng 2 phương thuốc này mà bệnh không lành tất, được hoàn tiền lại.

1·/ Thuốc trừ ho lao truyền nhiễm, ho khạc ra đờm, ra huyết, ho kinh niên, lâu mấy cũng trị được. Phương thuốc này hiệu nghiệm lắm, chúng tôi muốn các nơi đều biết mua dùng, nhưng không đủ vốn mà khuếch trương, vậy ngài nào có tiền muốn phát hành thuốc ấy, xin viết thư thương lượng, chúng tôi sẽ nhường cho nhiều quyền lợi, và gởi thuốc cho mà thí nghiệm thử xem. Hộp nhỏ 1$50, hộp to 2$50.

2·/ Thuốc trừ tuyệt Bạch thốn trùng, (sán xơ-mít téni·a) đã được lắm người dùng và nhiều thơ cảm tạ (đã đăng vài bức thơ lên báo T. D.) Thuốc êm hòa và dễ dùng. Mỗi hộp 0$50, 2 hộp đủ lành. Thơ và mandat để gởi cho:

M. NGUYỄN-TRUNG-THÂM
Quảng-xá — Đồng-hới

Huế, le 3 Mai 1933

Bà Trần-thị-Như-Mân, chủ hiệu VĂN-HÒA, Huế

Thưa bà,

Cách đây chừng nửa tháng, ở Bao-vinh có chứng thổ tả, nhiều người chỉ thổ và tả vài ba dạo là xong đời. Ngày 27 tháng ba Annam, tôi cũng mắc chứng ấy, đã mửa và đi ngoài hai dạo, người nhà đã sợ nguy, không rằng cứu được, thì may gặp bà Tân-Long, nghe tin tôi đau, gởi cho một hộp dầu LINH-BỬU của quí-hiệu chế ra. Người nhà tôi đem dầu thoa và cho tôi uống, tức thì cầm mửa và đi ngoài ngay, rồi từ đó chứng bệnh tiêu lần. Đến nay tôi đã thiệt lành rồi, chỉ còn uống thuốc bổ, nên viết mấy chữ cám ơn bà đã có công làm ra thứ dầu hay như vừa. Thiệt không có nó thì mạng tôi đâu còn đến ngày nay.

Kính chúc bà mạnh giỏi, và chúc dầu LINH-BỬU phát đạt.

Kính thơ

TRẦN-VĂN-KẾ, chủ đò — BAO-VINH

Ngoài ông Trần-văn Kế này, người đại-lý của chúng tôi ở Bao vinh còn tin cho biết rằng ông Nguyễn-văn-Chu có đứa con mới 18 tháng, và một người thuyền chài có đứa con mới một năm, cũng đã thổ và tả đến ba, bốn lần, mà lấy dầu Linh Bửu xoa cho nó, và bôi vào và cho nó bú mà cứu sống được.

Chúng tôi xin nhắc rằng gặp khi thời dịch lưu hành thì lấy LINH BỬU thoa chân tay và toàn thân, khi bệnh đã phát thì dùng mà uống, chắc thế nào cũng vô ngại.

Văn - Hoà

27 Rue Gia Long — HUẾ

PHÒNG KHÁM BỆNH

Nguyễn-sĩ-Dụng

Y-sĩ Đông-Pháp

Rue Pasteur-Tourane

TIỀN MẤT TẬT MANG !!!

Nhờ sự linh nghiệm chắc chắn của thuốc SỐT RÉT, nhãn « NĂM SAO », trị bệnh sốt, rét, ngã nước, mà hằng ngày M. SINH-HUY, 44, Rue Maréchal Foch, VINH, tiếp được rất nhiều thơ từ các tỉnh gởi về mua thuốc và khen ngợi. Muốn tránh cái « Tiền mất tật mang » nên M. SINH-HUY lấy lòng thành thực mà bố cáo thêm rằng: nếu ai dùng thuốc này không khỏi thì được hoàn tiền lại. Mỗi ve: 0$15, mỗi tá giá đặc biệt 1$50. Bệnh nhẹ dùng một hai ve, nặng lắm dùng trong 5 ve là khỏi.

Ông già bà lão

có thuốc:

BỔ-HUYẾT KHU-PHONG

hết mỏi xương đau lưng

THẦN-DƯỢC!

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ:

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt mằng,
Ghe chốc,
Mày đay,
v. v. . . .

解血毒

范允恬

Nhà bào-chế PHẠM-DOÃN-ĐIỀM Tourane (Annam)

Khuynh = Diệp = Báo

LÀ TỜ BÁO BIẾU KHÔNG CỦA HIỆU VIÊN-ĐỆ

Số II ra nhằm ngày 15 Mai 1933.

CÓ NHỮNG BÀI:

1·) Thăm sở làm đường tại Thạch-bàng (Tuy-hòa)
2·) Cái luật giá vốn (thường-thức)
3·) Một tuổi thành hai (về văn thơ cổ)
4·) Nếm mùi đất Huế (mục « Chuyện ngắn sông Hương »)
5.) Tạp-văn
6·) Tư-cách người bán hàng (mục « Mật rót vào tai »)
7·) Lời gái quê (phụ-nữ diễn đàn)
8·) Cái chi Lan-Anh (đoản-thiên tiểu-thuyết)
9·) Hát cải lương và hát bội (so sánh hai điệu hát)
10·) Vì hương nên phải . . . . (chuyện rất thú ở Kinh)
11·) Giấy bồi Quảng-bình (nghiên cứu)
12·) Cái đẹp xưa nay
13.) Quan-hệ của mẹ con
14.) Hỏi bạn Bình-Hương
15.) Một đều rất lạ trong sinh-vật-học
16.) Thật phải đáng lo
17.) Các bài họa hay về thơ đố của cô Gia-Thảo
18.) Tin tức trong làng Khuynh-Diệp

Báo-quán: BẾN-NGỰ-t-HUẾ
11, Quai de la Susse

Giây nói: 87 — *Giây thép tắt:* Viende Hue
Hộp thơ: 45

TÍNH KHÔN THÀNH HẠI

Phàm con người ở đời bất luận là việc chi lớn hay là nhỏ, giữ sự thật thà ngay thật thì bền chắc lâu, thì có lo chi sự tì tật hại sẽ đến cho mình, chớ nắm chi tối tính sự gian xảo mà gạt người đặng thủ lợi cho đầy túi tham, tưởng vậy là hay là giỏi, không ai hay ai biết, đến chừng rốt cuộc lại cũng phải bị người trừng trị hành phạt về tội gian trá.

Nghe đâu sở kiểm xét đồ gian (Services Répression des Fraudes) mới đem 1 vụ ra tòa Saigon hôm ngày thứ bảy tuần rồi, những người khách làm Savon đề chữ 72% theo Marseille, xử về tội làm không đúng cân lượng hẳn-hoi không đúng mà dám đề chữ 72%, nên tòa phạt mỗi người mấy trăm quan tiền về việc giả dối ấy.

Thiệt là sự khôn của họ đã làm từ bấy lâu nay biết bao nhiêu là lợi về tay họ, mình đâu có biết rõ sự gian lận của họ. Mình cứ theo phần tiền mua thì nhiều đồ xài không tốt.

Vậy xin quí ông, quí bà muốn dùng Savon thì do nơi người Annam mình làm ra không dám giả dối và có thí nghiệm chắc chắn, thì đâu có lo chi thiệt hại.

Savon VIỆT-NAM

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

CHỚ NÊN NGẦN-NGẠI.

Nếu ta bị đau, không nên chỉ dùng một thứ thuốc nào nó chỉ làm cho đỡ mà thôi. Nếu uống thứ thuốc nào nó chữa khỏi hẳn cho mình. Vả lại nếu ta mắc phải các bệnh mà nhiều người thường mắc như những bệnh: đau dạ-dày, nhức-đầu, đau bụng, đau nhấm nhói bên cạnh xương, bệnh nhọc mệt, mỏi gân, thuốc PILULES PINK có thể chữa khỏi hẳn cho ta.

Thuốc PILULES PINK

chữa khỏi hẳn cho ta là vì những bệnh ấy sinh ra bởi thiếu máu và bộ thần kinh ta mỏi mệt, và, theo những chứng thực của mọi người đã kinh nghiệm, tại rằng thuốc ấy là một thứ thuốc bổ huyết và bổ căn não rất hay, một thứ thuốc bổ mà công-hiệu thật mạnh lắm.

Thuốc PILULES PINK

là một thứ thuốc rất thần hiệu để chữa bệnh thiếu máu, phiền muộn, nhọc mệt, bệnh tơi thì lớn-sỏ, bệnh trở về-già đau dạ-dày, nhức-đầu, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế tây.

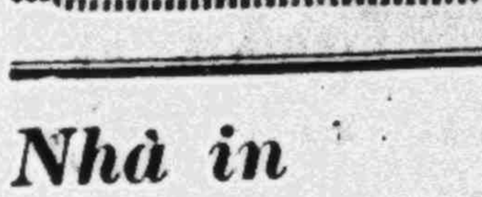

ĂN GẠO, KHỎI PHẢI TRẢ TIỀN

Xin chú ý bài dưới đây thì rõ

Tiệm Bazar, tiệm thuốc bắc, tiệm tạp hóa, tiệm café tiệm hớt tóc, và vân. Muốn dùng gạo mà khỏi trả tiền Xin hãy làm như vầy: Mua thuốc xổ hiệu Nhành-Mai, giá rẻ (hạ giá) mỗi gói 0$15. THUỐC HO Bác-Bửu, mỗi gói 0$10 THUỐC DÁN hiệu con rắn, hộp nhỏ 0$12 thuốc Chi-Linh tán, trị ban, nóng lạnh giá 0$12. Mua bốn món thuốc nầy về bán lại, mỗi tháng lợi ít lắm là 5$00, lấy tiền đó trả tiền gạo còn dư là khác. Như tiệm cô Nguyễn-thị-Kính mỗi tháng được huê hồng hơn 50$, đủ rõ thuốc nầy bán chạy nhiều thế nào. Công chúng hoan nghinh là thế nào. (Ai không tin, đến hỏi cô Nguyễn-thị-Kính thì sẽ rõ). Thuốc nầy bán chạy hung lắm, bất kỳ tiệm gì hễ treo bản thì có người mua liền, vì thuốc được nổi danh đã lâu rồi Dịp rất tốt, và có lợi, các nhà buôn, xin đừng bỏ qua rất uổng Huê hồng 30% do nơi VIỄN-ĐỆ 11 quai de la susse, HUẾ nay là nơ NGUYỄN VĂN PHỐ boîte postale n° 63 SÀI-GÒN.

Thuốc nầy có gởi bán khắp cả Đông-Pháp.

Quảng cáo lợi hại thế nào?

(Tiếp theo trang 2)

rằng quảng cáo chẳng những không lợi mà lại có hại cho xã hội.

Như trên đã nói, quảng cáo đã thành một nhánh công việc riêng nghĩa là xã hội đã đem một phần tư bản và một số người để dùng riêng vào một việc quảng cáo.

Số tư bản và số người ấy có sinh sản được gì không? — Không. Có người sẽ cãi lại: những máy vô tuyến điện, những giấy quảng cáo v. v.., nói tóm là những vật dùng về việc quảng cáo toàn là những vật hữu hình, vậy quảng cáo cũng là nhánh công nghiệp sinh sản. Ai nói thế hẳn là không biết rằng những vật ấy chỉ dùng để giúp cho sự mua bán được tiện lợi thôi; mà sự mua bán, tuy là cần trong xã hội ngày nay, nhưng không sinh sản gì hết. Nếu đem số tư bản và số người kia mà dùng vào các nhánh công nghiệp thì số của cải trong xã hội sẽ tăng thêm mà vật dụng cho loài người được dồi dào hơn.

Còn nói quảng cáo làm cho sức sinh sản thêm mạnh, điều ấy cũng vẫn có thiệt, song sinh sản càng mạnh chừng nào thì tư bản chủ nghĩa lại bị hãm vào cuộc khủng hoảng mau thêm chừng ấy. Tưởng ai cũng biết rằng sinh sản quá độ là nguyên nhân các cuộc kinh tế khủng hoảng.

Đến đây, cái thuyết nhà kinh tế học nói quảng cáo là một phương pháp bỏ cứu những cuộc khủng hoảng tự nhiên đã đổ sập rồi.

Ấy lợi hại của quảng cáo là thế, mà còn chưa kể cái hại «láo» trong quảng cáo nữa, như thuốc độc mà gọi là thần dược, cải tử hoàn sinh v.v.

N. S.

合 Maison HỢP-THỊNH 盛

Soierie & Mercerie

34 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màu, chè sai thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, sáp sách, giầy g'ép, ví da, đồ đồng đồ thêu, như mặt gối vân vân... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các qui khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Qui khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN THỊ-SÁU
HỢP-THỊNH

32 Rue des Cantonnais HANOI

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Đính chính

Kỳ báo vừa rồi ở mục thời sự Huế, chữ «*hạm đội hàng không*» vì có lạ tai, nên xin đọc là; «ĐỘI HÀNG KHÔNG».

VINH

Phép đâu đánh người đến thế?

Ở thành phố Vinh ai chả nghe tiếng đội Trò, đội Xếp sở cảnh-sát, vì mượn phận sự mà thầy làm quá tay.

Hôm 15-4-33 vừa rồi, một đứa trẻ con bị thầy ta tặng cho mấy bát tai và mấy đá ngã lăn ra bất tỉnh nhân sự. Đứa trẻ ấy tên là Em. 14 tuổi, con bà Sửa-Cọ ở đường Auvergne. Người ta nói rằng theo lời khám nghiệm của quan thầy thuốc thì nó đã bị một đá trúng vào bàng quang và ở mặt bị đánh u lên, thương tích rất nặng. Chiều hôm 20-4-33 quan Cẩm đã ở. nhà khổ chủ đến tra đã đủ chứng cớ rằng tên Em bị đòn oan.

Đầu đuôi việc chỉ như vầy:

Hồi 5 giờ rưởi chiều hôm 15-4-33, nhân lúc thầy đội đi làm ở sở về, thấy một lũ trẻ con đương chơi đùa ở trước dãn nhà bỏ trống (ông ta có một căn nhà để không tại đường Auvergne). Thấy thầy về cả tụi bỏ chạy, chỉ mình tên Em nghĩ mình vô tội nên đứng điềm nhiên. Ngờ đâu thầy hằm hằm nổi dận chả xét hỏi gì, chỉ tay bát tai, chân đá miệng chưởi. Tên Em lăn chiêng ra chết ngất. Nó còn nằm đó mà thầy đội vẫn điềm nhiên vào nhà nghỉ ngơi mãi đến lúc người ta cho hay là nó chết, thì thầy ta mới cho gọi xe đem lên nhà thương, mãi lâu mới tỉnh hồn. Chính thực ra thì nhà thầy ta bị về bầu đã lâu, song mới thấy trẻ con chơi đó là lần đầu.

Đau đớn cho khổ chủ, và thảm thiết cho đứa trẻ vô tội bị oan! Biết có sống được không? Quan trên nên trừng phạt cách hành động tàn bạo của kẻ thừa hành. T. S.

NGHỆ AN

Vì sao không xét?

Ngày 11-9 năm ngoái, Trần-trí-Hòa tòng sự tại sở Nông giang ở Vinh, về thăm quê nhà thuộc tổng Thông lạng, phủ Hưng-nguyên. Chiều hôm ấy Hòa trở về Vinh. Lúc đi qua địa phận làng Đô-yên bỗng có hai người đã rình đâu đó từ trước, nhảy xô vào đập đánh, bóp cổ toan... May có người bộ hành đi qua thấy sự trạng, hô hoán lên, nên lần cận chạy ra tiếp cứu, bắt được một tên hung thủ là Nguyễn-Tư, còn đứa đồng đảng tẩu thoát. Làng giải Hòa và Tư về phủ lỵ Hưng-nguyên; quan phủ khám xét, làm biên bản rồi cho Hòa giấy phép xuống nhà thương.

Việc nầy Hòa có kêu tại phủ, nhưng chẳng thấy kết quả gì, chỉ thấy Ng-Tư được tha, đồng đảng là Ng-Tường, sau bắt được xét hỏi qua loa rồi cũng tha. T. N. L.

FAIFOO

Vì sao sanh tệ?

Nguyên ấp Tu-lễ, làng Cẩm-phô xưa nay vẫn có tiếng là ấp tốt Thế mà nay thình lình trở nên cái xóm bình khương, ngày đêm ồn ào, trai bỏ nghề nghiệp, gái bỏ bán buôn, còn cờ bạc, trộm cắp là khác nữa. Vậy mà tổng lý và hương chức ở trong ấp, là người có trách nhiệm chả có một lời răn cấm gì cả, lạ thiệt! Thương tâm

QUẢNG-NAM

Của công sao lại bỏ túi riêng?

Làng Tịch-yên-tây, tổng Đức-hòa trung, phủ Tam-kỳ, có tên Nguyễn-Côn ăn lạm của làng, hiện làng ấy đang kiện.

Nguyên năm Khải-định thứ năm quan trên có sức cho mỗi làng lập ra một sở hội, gọi là Tư-tế-trái-thải-hội; mục đích là để giúp dân trong khi xâu thuế và tai trời vạ gió v. v..

Khi ấy tên Nguyễn-Côn làm nghị viên hội ấy, có nhận của dân làng một số bạc, đến nay tính vừa lời vốn là 365$. Từ ấy đến nay y cho vay lấy lãi riết, mà không giao cho làng đồng nào để giúp cho dân trong khi xâu thuế.

Y còn chim của làng một sở ruộng hai sào (do tên Tạo làng Phú-xuân cho làng), làng đã nhiều khi bảo y giao lại, y không giao, lại còn đánh mắng nầy nọ. Bất đắc dĩ dân làng làm đơn kêu tại phủ, quan phủ xét rõ sức y giao ruộng và bạc cho làng dân. Thế mà y nhứt định không giao, mà còn muốn gốt than ở một khu rừng làng nữa. Con y là Nguyễn-Đôn, đương làm chánh tribộ, thu trích lục của dân, lấy mỗi đứa bốn năm giác, đứa nào có máu mặt thì 1$. Nếu ai không chịu đưa thì y hăm dọa....

Của đồng dân mà tên Nguyễn-Côn kia tư tiêu như thế, ức dân quá.

Bỏ chuyện

QUẢNG NGÃI

Cái mưu kiếm tiền rất mới

Ngày 25 tháng ba ta vừa rồi, lý trưởng Ng-Đinh, làng An-chỉ (Nghĩa hành), rước cữu phẩm, viết 5, 6 trăm cái thiệp mời người tới dự tiệc

Trước đó ít hôm, trong làng có đó ba cái thẻ cấm khắp, trên thẻ viết «Ai đi đám xã Đinh mà uống rượu cũng như uống...» Mấy cái thẻ ấy toàn tay hương kiểm Trương-Tông lấy được cả, đem tới lý trưởng rồi rao lên rằng: «Làng nầy còn có Cọng sản! nếu đến ngày ấy mà ai không đi đám, là người...». Vậy nên nhiều người sợ y dở thủ đoạn ghét ai bắt nấy», nên phải chạy vay mượn mà đi đám không thiếu mặt nào. Nhờ thế mà y được món tiền khá.

Nhiều người nói chuyện cấm thẻ là y sợ năm nay lúa đương trợ giá, tiền bạc hẹp hòi, sợ dân không đi đám, nên mưu cấm thẻ ra mà

(Xem qua trang 4 cột 1)

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM HỘI

Société Internationale d'Epargne

Tư-bản của hội 1.800.000 lượng và 3.300.000 quan phật-lăng (tất cả đã đóng rồi)

CHÁNH TỔNG CUỘC
số 38 đường Chaigneau Saigon
PHÓ TỔNG CUỘC
HANOI, 33, Boulevard Francis Garnier
ĐẠI-LÝ Ở HUẾ
Hoàng-Toại boîte postale n° 44 Huế

Hội dưới quyền kiểm-soát của Chính-phủ Đông-pháp. Tiền dự trữ số để tại kho

Kỳ xổ số ngày 28 Avril 1933.

Cách thức số 2. — Hạng bộ 1117 trúng. Trong có 4 vé: số 4740 của ông Phan-khánh-Ngọ ở Saigon được hồi lại 1000$; số 310 của ông Dương-tấn-Ba ở Biên-hòa, số 1729 của ông Bùi-ngọc-Đặng ở Hanoi và số 8030 của ông Lê-tiến-Đích ở Saigon được hồi lại mỗi người 500$00.

Cách thức số 3. — Hạng bộ 451 trúng Trong có 2 vé: số 483 của ông Papon ở Haiphong được hồi lại 1000$00 và số 839 của ông Võ-văn-Thưởng ở Lái-thiêu được hồi lại 125$.

Các phiếu trên nầy mới góp được 1 kỳ, 2 kỳ, 6 kỳ, 9 kỳ, 14 kỳ và cũng mà đã trúng.

Xổ trả tiền lời. — Tiền lời kỳ nầy là $ 411,56, số 999 và số 1000 của ông Trea-Nérac ở Kratié, số 1004 của ông Trần-văn-Lực ở Cao-lãnh và số 1009 của ông Nguyễn-văn-Mang ở Tourane được lãnh mỗi người 102$89.

Kỳ xổ số sau, nhằm ngày 29 Mai 1933

Xin viết giấy về hoặc lại Hội sở sẽ có các sách cắt nghĩa rõ ràng điều lệ.

LỜI PHỤ. — Bản hội cần nhiều người có chứng chỉ tốt để làm Đại lý và quảng cáo cho Hội. Xin viết thư hay lại Hội sẽ nói chuyện.

Nhà in

Tiếng-dân

In đủ các thứ giấy má, sổ sách, thơ thiếp, đủ các kiểu chữ quốc ngữ, chữ Tây chữ Tàu.

NỰC NĂM 1933

Tại tiệm BOMBAY mới
AU-BON-MARCHÉ
115 Rue Paul-Bert - HUẾ

Mới có về đủ các thứ SA VĂN-MINH toàn tơ, đủ các kiểu bông và trơn, lại thêm đủ các thứ hàng tơ lụa *Bắc kỳ* như xuyến, lương, the, lãnh và nhiều đủ các mùi.

Giá bán sỉ bán lẻ không đâu sánh bầy.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Già ăn trẻ lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

NHÃN XANH
Bảo kiết tinh khiết thiệt bổ

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* .... 0$32

Đại-lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUE - TOURANE - QUINHON

TỘI CỦA AI?

của LƯƠNG-PHÁT viết

Số chín

VIII

Kỳ-Thế về đến nhà nghĩ đến cách lãnh đạm của mình đối với Đơn-Tâm mà sinh ra hối hận. Bây giờ cậu trông thấy rõ cái tình cảnh Đơn-Tâm cha không mẹ chẳng có, sống thác trong tay mụ dì ghẻ ác nhân. Cậu nghĩ vậy mà cậu phải động lòng, quên mất cái bước đường đời gian truân khúc khắc của cậu mà thương cho ai côi cuốc số phận phải lênh đênh. Cậu nghĩ vậy mà muốn gặp Đơn-Tâm một lần nữa để chuộc lại cái lỗi đã làm cho cô phải ưu sầu bữa trước.

Bữa gặp lại đó cũng may nhằm bữa mụ cả Lợi đi khỏi. Đó là mụ đi thâu tiền góp và đòi nợ. Trước kia các công việc đi ra ngoài như vậy, mụ thường sai Đơn-Tâm đi; nhưng mấy lúc nầy không phải vì mụ thấy Đơn-Tâm đau mà để cho ở nhà, nhưng chính vì Đơn-Tâm quá nhân tình thành ra đi đòi ít đặt, lắm khi và phải bị mụ đánh đập chưởi mắng, và cũng vì thế mà mụ hết tín nhiệm Đơn-Tâm.

Bữa đó Đơn-Tâm đương cơn sốt, nhưng nghe tiếng Kỳ-Thế kêu cửa, Đơn-Tâm cả mừng dở chiếu chạy ra mở ngay. Kỳ-Thế mới vừa bước vào thì Đơn-Tâm cho biết ngay rằng dì mình đi vắng và cũng đến trưa mới về. Kỳ Thế cười mà nói:

— Như vậy cũng tốt vì hôm nay tôi đi đến đây là không cốt để gặp dì cô . . .

— Vậy thì cậu đến . . .

— . . . đến để gặp cô.

— . . . . . ?

— Cô không còn nhớ sao? Hôm nọ vì tôi mà để cho cô phải khóc . . . Tôi về đến nhà rất lấy làm hối hận, mong sao cho mau gặp lại cô để cho cô hết hoài nghi.

Đơn-Tâm nghe hết câu, mở rộng cặp mắt, ra tuồng ngơ ngáo, hỏi:

— Vậy thì hôm nay cậu đến đây là vì tôi à?

Kỳ-Thế gật đầu nói:

— Chính vì cô.

Đơn-Tâm bây giờ đổi thái độ rất vui vẻ, vừa cười vừa nói:

— Có thế chớ. Hôm trước cậu làm tôi buồn lắm. Cậu nầy, tôi ở đây, các bọn vô lại đến lui thường coi tôi cũng như dì ghẻ tôi, đều đó tôi không thèm để ý đến, thì đã đành. Đến như cậu là một người có ăn học, biết suy nghĩ, và là người tôi mến phục nữa, mà cũng không hiểu tôi, thì tôi lấy làm bực bội lắm.

Kỳ-Thế giả bộ lấy làm lạ nói:

— Tôi hiểu cô lắm chớ, nhưng tôi tưởng chỗ bà cả đây là chỗ người ta hay đến lui nhờ cậy, thì người ta cũng kính phục lắm chớ sao?

— Cậu đừng tưởng lầm, người ta phục bề ngoài thôi, mà trong lòng thì ai cũng ghét.

— Sao lại ghét?

— Cậu không nghe nói sao?

Kỳ-Thế nhớ lại câu chuyện của anh phu xe, tuy cậu ta không hiểu cho lắm nhưng cũng giả bộ nói:

— Cái đó là người ta đồn, nhưng tôi nào có để vào tai. Về các câu chuyện ấy tôi tưởng không ai rõ được bằng cô.

— Tôi ở trong nhà mà không rõ, thì ai kia mới rõ? Nhưng có điều tôi nói ra đây là để cho cậu biết chút ít cái đời của dì tôi thôi, và xin cậu giữ lấy mà đừng cho người khác biết.

— Cô không phải cẩn giận; nhưng tôi tưởng là chuyện trong nhà thôi, có gì mà phải cẩn thận đến thế?

— Chuyện trong nhà mà lại là chuyện sát nhân kia mà!

Kỳ-Thế sực nhớ nên nói:

— Ờ quên... chuyện đó người ta nói dữ lắm, nhưng không biết có quả vậy không?

— Còn không quả nữa? Mỗi khi tôi nhớ lại chuyện ấy, tôi những thương cho người vô phước kia. Hồi ấy nhà nầy vẫn còn là cái quán cơm. Ừ, hồi ấy người kia cũng ngồi chỗ cái ghế như cậu bây giờ.

— Người ấy làm nghề gì?

— Làm nghề bán vàng, chớ nghề gì. Và cũng vì làm nghề bán vàng nên mới mang họa, chớ nếu làm nghề khác thì sao có hề gì? Người ấy ngày thường mỗi khi lên phố thì ghé trọ tại quán nầy, và khi nào đến đây cũng giao cả va-ly cho dì tôi cất vào buồng khóa, vì tưởng như người ấy là một người quen với dì tôi đã lâu. Hôm nọ người ấy đến nói ở lại rồi cũng đưa cái va-ly cho dì tôi cất như mọi lúc. Nhưng hôm ấy tôi để ý coi dì tôi ra chiều lo tính một việc gì dữ lắm. Rồi chiều lại dì tôi bỏ nhà cho tôi coi, mà đi đâu mãi đến tối mới về. Khi dì tôi về cô lấy trong túi áo ra một cái gói nhỏ; dì tôi mở cái gói nhỏ ấy ra hòa với nước trong một lọ nhỏ, rồi tôi thấy dì tôi để lọ nước ấy rất cẩn thận. Tối lại dì tôi hỏi người khách bán vàng.

— Tối nay bác đi xem hát chớ?

Người khách trả lời: — Tôi không xem hát, nhưng cũng đi đây một chút, có việc.

— Độ mấy giờ bác mới về?

— Cỏ hay về cũng nửa đêm.

Dì tôi lại nói:

— Tôi bữa nay nhọc quá phải đi nằm, ít nữa khi nào bác sắp đi có cần ăn uống những gì cứ bảo con Tâm nó dọn cho.

(Còn nữa)

Việc trong nước

(Tiếp theo trang ba)

dọa người đề kiếm tiền cho tiện.

Kỳ trước thấy có chuyện dọa « tự ải » đề kiếm tiền ở Bình-định. Nay lại có chuyện cầm thẻ này Cái lối xoay tiền của người mình ngày nay cũng cừ lắm, thua gì người văn minh !

Rỏ chuyện

BÌNH-THUẬN

Sự đăng dân vào tịch lôi thôi

Ở làng Bình-thạnh (Lagan), có tên xã trưởng đăng dân vào tịch mà đổi tên thay họ sao đó nên tên dân không chịu phải cải cọ. Hỏi tên dân ấy, thì nó nói : xã trưởng đem người nào nhập tịch không cho cha mẹ và người dân ấy biết, hề coi con ai hơi lớn là đem đùa vô. Có tên Ng–Toàn đúng tuổi nhập tịch năm ngoái, năm nay phải chịu thuế, nhưng vì sao không rỏ mà lý trưởng lại bắt Ng-huỳnh-Tăng, người chưa đến tuổi, đem thay. Toàn với Tăng là khác mà lý nhập cản vào ; huống xã trưởng cựu Ng-Cư có cho Tăng một cái giấy vị cập cách về năm ngoái là 15 tuổi, năm nay mới 16 tuổi thôi, Tăng có đưa giấy này cho lý coi, mà lý không cứ.

H.

AI-LAO

Mandat lạc đi đâu?

Tôi là Paan-Ngữ ở tỉnh Thakhet ngày 22-12-31 có gởi cho Tân-dân-thư-quán ở Hanoi một cái mandat série oo7.882, Recommandé n° 511, số tiền 2$, để mua một pho Tam-quốc Đã 4 tháng nay mà không thấy gởi sách. Tôi đã gởi 2 cái thơ hỏi hiệu ấy mà cũng không trả lời.

Không biết hiệu ấy có nhận cái mandat kia không? xin hỏi.

Ph. Ngữ

Thuốc xán

Xổ mỗi một liều 1$20 trừ tuyệt bệnh xán

Thuốc cai nha phiên

Bỏ rất êm đềm, tam kỳ biết tiếng, ai muốn khỏi nghiện, gửi thư cho biết : 1·) Hút ngày mấy bữa ?
2·) Mỗi bữa mấy phân ?
3) Xái ăn mấy lượt ?

Nguyên sứ tòa thương hạng thông phán

TRẦN - ĐỨC - CẢNH

57 — phố Định-Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

治內外兼眼科 — ĐÔNG-PHÁP Y-SĨ — *Phan-huy-Thinh* — PHÒNG KHÁM BỆNH — 富士濟壽堂

102 Rue du Pont Japonais -:- FAIFO

Ấn-ký đi khám bệnh

BẾN ĐIỆN, TAM-KỲ, CHỢ-ĐƯỢC

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhứt)

kai, đảng vô hiệu nữa, thì chỉ có các tay cần-đi-ta của hai đảng Phát-xít và vô-sản là tránh khỏi tiếng gian lận thăm mà thôi.

Tin thêm về vụ phá xưởng Citroen ở Pháp

Paris, 29 Avril. — Theo cuộc điều tra của nhà chuyên trách thì những người thợ phá xưởng Citroen hôm trước . . . . Sau khi đánh người gát cửa, thì bọn họ xúi thợ thuyền trong xưởng 400 người bỏ sở đi ra và bắt . . . . lúc đó thì xưởng đóng cửa lại.

Một người thợ máy đánh một người biểu tình đương phá một cái máy. Ra ngoài, thợ thuyền còn xung đột nhau linh cảnh sát bắt chừng 10 người.

Anh và Đức thân thiện

Có tin nói rằng ngày 13 Avril mới rồi chánh phủ Anh và Đức có ký một tờ hòa ước về việc thương mãi của hai nước.

Theo hòa ước ấy thì Đức cho phép Anh được nhập cảng vào Đức 30 000 tấn than đá và được phép vận tải than đá đến các bến tàu trong nước Đức nữa.

Những hàng hóa của Đức như đồ âm nhạc, máy hát nói, đồng hồ, đồ chơi, đồ nữ trang, dao cạo v. v. nhập cảng vào Anh đều được giảm bớt thuế thương chánh.

Hội nghị kinh tế thế giới nhóm ở Londres ngày 12 mai

Cuộc hội nghị Hoa thịnh-đốn, lo dự bị về hội nghị kinh tế đã xong.

Các vấn đề giảm binh, tiền tệ, nợ nần, đại biểu các nước đã thuận ý kiến nhau rồi.

Tin nói ngày 12 mai này, hội nghị kinh tế thế giới sẽ nhóm ở Londres

LÀM TOÀN BẰNG MÁY !

làm bằng vải trắng cao-su và da acajou hay da beige và da grise, semelle bằng crêpe anglaise, tùy ý các ngài lựa da, bán giá đặc biệt là 3$85 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, năm ngoái bán 8$00; năm nay chỉ bán có 5$50 một đôi.

AN-THÀNH
Cordonnerie Moderne
37 Rue de la Soie -:- HANOI

Ai đã có Catalogue An-Thành 1932, nay hạ giá là 15%.

養元號揀選上品生熟藥材

HIỆU DƯỠNG-NGUYÊN

là một hiệu to nhất, hoàn toàn nhất, của người Việt-nam.

Bán buôn, bán lẻ, thuốc nam, thuốc bắc rất nhiều, đủ cả các thứ sâm Hoa-kỳ, sâm Cao-ly v. v. thứ nào cũng chọn toàn hạng tốt cả, giá tính rất phải chăng.

Xin đồng bang chiếu cố.

Ở xa bán theo cách *lãnh-hóa giao-ngân.*

Thơ và mandat xin đề gửi cho M. NGUYỄN - XUÂN - DƯƠNG hiệu Dưỡng-Nguyên

123. Phố - Khách Nam định

BÀN TAY của ai ?

Dầu LỢI-SANH

Thuốc ho tán
Thuốc xổ hai hoàn
Thuốc điều-kinh hoàn v. v.

rất thần hiệu !

Ở Trung Bắc-kỳ ai muốn làm Đại-lý, xin viết thơ thương-lượng với

M. TRẦN - DIÊU

50 Rue de la Marne -:- TOURANE

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

371, Rue Paul-Blanchy -:- SAIGON

Xin lưu-ý : Bản-đường có đủ : cao, đơn, hoàn, tán và đều có nhãn *BÀN TAY* làm tin.

NGU-TINH
Nhân - Tạo - Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị :

TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc này đã được nổi tiếng là một món thuốc **Bổ-Huyết Sát-Trùng** *rất hay. Và đã phân chất tại phòng* Thí-nghiệm Đông-dương *tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.*

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ của nhà thuốc NĂM-SAO

M. SINH-HUY
44 — Maréchal Foch — 44
VINH

Mỗi chai . . . . 1$50
Một tá (12 chai) . . . . 15$00

MAGASIN DE SOIERIES

TAN - LỢI

138-140, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đồ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là : lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-chân v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Idéale » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thưởng thẻ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh, soạn, có 25 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$26.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội-hóa 120 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

Bịnh thuốc phiện ở đâu sinh ra ??

Thưa khi xưa người Tàu đô hộ nước Nam, họ có đem sang một thứ thuốc phiện, bịnh ấy truyền nhiễm cho đồng bào ta, khắp chốn thị thành, cùng nơi thôn ổ, lắm vị mắc nợ ả phiện ám ảnh. Cũng có lắm vị muốn thoát nợ ả phiện tìm phương giải cứu, song chỉ tiền mất tật còn, thực là lắm lắm, xem ra chưa có thuốc nào chữa cho đích đáng, nay bản hiệu gia công nghiên cứu những sách đông tây, chế ra phương thuốc rất bổ rất quí hơn 60 năm thí nghiệm, công chúng hoan nghênh, được nhà thí nghiệm cho giấy chứng thực là không có chất thuốc phiện, ngài nào muốn chữa thuốc phiện, thời viết thơ cho bản hiệu kể rõ ăn nhiều hay ít, có tật bịnh chi không, để còn chế thuốc cho hợp với bịnh, gởi cách lãnh hóa giao ngân. Còn ngài nào trong người không có bịnh chi, duy có bịnh nghiện thời mua thuốc đã chế sẵn do nơi bản hiệu hay ở các nơi đại-lý cũng vậy, dùng thuốc này khi đang chữa trong người mạnh khỏe, không sinh bịnh tật, đi làm như thường, bản hiệu có thầy xem mạch chữa đủ các bịnh người lớn trẻ con, các ngài có thuốc chi xin viết thơ kể bịnh, « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. Ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe khi bỏ hút dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp, đề bỉ cho chủ nhân M. TRẦN-ĐẮC-SỬ, phố xe điếu, số 73, HANOI.

Đại lý độc quyền M. Lê-nam Hưng, rue Gia long à Phan thiết — Annam Phạm văn Bằng à Phan rang Annam, Vĩnh hiệp Phát à Long xuyên, Lê văn Nhuận 27 rue Marché Tài Nghệ à Saigon, Huỳnh Trí n° 15 rue Chier à Pnompenh, Trần Tư Ischeron à Thakhet, Nguyễn văn Đăng à Paksé Laos.

Copie conforme

Banméthuột, 25 Novembre [illegible]

Thưa ông Võ-đình-Tân,

Kính thăm ông và xin có mấy lời trân trọng cảm ơn ông đã ra công chế thứ thuốc PHÒNG-TÍCH giúp đời.

Tôi mắc bệnh đau ngực (chính là bệnh Phòng-tích) mấy năm nay, đau đớn cực khổ không xiết nổi. Bệnh chứng của tôi thường thường phải ra cũng khác nào như trong tờ ông đã nói. Nhưng lại có thêm vài chứng nguy hiểm khác nữa ; trước khi phát đau, thì mệt (như bị ngạt hơi), mình mẩy nóng bừng lên, mồ hôi ra đầm đìa, rồi phát đau vang cả ngực, lói ra tới lưng (như ai lấy búa mà đau rần tim phổi).

Từ ngày tôi mắc bệnh này thì ban đầu một tháng đau một vài lần, rồi càng ngày lại càng đau tăng tới ; một tháng đến 6, 7 lần, mà đau nặng hơn nhiều. Tôi nghĩ lần này là bệnh tôi đã tới cực điểm rồi, không còn mong gì [illegible].

Tôi xin thú thật với ông rằng : tôi không có tiếc tiền. Thuốc tây có, thuốc tàu có, thuốc nam có. Những tiêm, thoa, uống suốt mấy năm trường, là không ngày nào không. Càng uống càng thêm, bệnh gì càng thêm. Lạ thay.

Tôi đâm chán những thuốc tây, tàu trị về bệnh tim, tôi đã dùng hàn hết. Lúc tôi thấy thuốc (tôi trị tới danh-y thôi) thì nhiều ông thầy rằng : không biết tôi mắc bệnh chi (vì bệnh phát ra, [illegible] chứng hiểm nghèo quá). Nghe nói tôi lấy làm thất-vọng lắm ; vì mình rủi mắc phải bệnh vô-danh độc hiểm này thì còn mong gì nữa, trước khi chưa gặp thuốc PHÒNG-TÍCH thì chắc là bệnh vô-danh.

May thay, xem báo Tiếng-dân thấy thuốc PHÒNG-TÍCH trị về bệnh cũng giống như tôi. Tôi định mua mấy chục liều uống thử, cho thấy **Ô.80** một liều (rẻ quá), lại nói uống vài liều nhẹ bệnh, thì tôi không tin, thật không bao giờ tin. Song, nhịp đầu may mắng lạ thường, bệnh vừa phát, tôi chỉ mới phục có nửa liều, mà bệnh tức thì không phát nổi, tôi phục luôn vài liều nữa, bệnh từ từ giảm dần cho tới khỏi thật. Trong mình lại nghe hơi khoan khoái nhẹ nhàng. Tôi sung sướng quá, lật đật viết cái thơ này để cảm ơn ông, cảm ơn ông vạn bội, và xin tặng là PHÒNG-TÍCH THÁNH-DƯỢC [illegible] nghĩ không phải quá đáng.

Nay kính thư

Signé : **Đặng-công-Dinh**

Instituteur au Groupe Scolaire
de Banméthuột (Annam

Thuốc trị bệnh

Tê, bại, phong, thấp, và đau nhức gân cốt rất hay !

Thuốc này của Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG, *127, hàng Bông, Hanoi,* đã chữa được nhiều người khỏi, và đã nổi tiếng xưa nay, không những uống vào thấy công hiệu ngay, và lại được khỏi tuyệt nọc bệnh, với thân thể được béo tốt tráng kiện thêm ra

Thông trị các chứng tứ chi mỏi nhức, gân cốt buốt đau, sưng tay phù chân, lưng đau vai mỏi, mặt mũi nặng nề, tay chưn co rụt, thịt tê, da buồn, cấu véo chẳng đau, xếch mắt, méo mồm, lời nói ngọng nghịu v. v. lại còn giúp những người bị nọc bệnh tình lâu ngày nhập cốt, làm cho mình mẩy đau mỏi, với đàn bà sau khi sinh đẻ, bị chứng tê bại, dùng thuốc này lập tức lành mạnh.

Mỗi hộp 1$50 — *6 hộp* 7$80

Các ngài ở xa gần có ai bệnh này nên dùng, hoặc viết thư về kể rõ bệnh căn, xin gởi thuốc theo cách lĩnh hóa giao ngân rất nhanh chóng và cẩn thận.

LÒNG HÂM-MỘ !!!

Thuốc Nam-Thiên-Đường là thuốc Nam, tức là thuốc Nội-hóa, vì nó rất linh nghiệm, cho nên đồng-bào quốc-dân ta gần tin dùng rất nhiều, nơi nào có đại-lý bán thuốc Nam-Thiên-Đường thì ai ai cũng đều bằng lòng lắm. Nhưng còn nơi nào chưa có đại-lý thì hằng ngày bản-đường nhận được rất nhiều thơ gởi đến mua thuốc mà đều than phiền về sự không có đại-lý thì không tiện cho việc mua thuốc.

Vậy cho được cảm tạ lại tấm lòng quí bảo hâm mộ thuốc Nam của đồng bào, nên bản đường cần nhiều người làm đại-lý bán thuốc ở các tỉnh, các chợ trong xứ Trung-kỳ và Nam-kỳ, để tiện cho đồng-bào mua dùng.

THỂ-LỆ RẤT HAY HUÊ-HỒNG RẤT HẬU

Ngài nào sẵn lòng giúp cho công-nghệ nước nhà, và giúp cho nghề thuốc Nam được phát đạt, để giữ mối lợi chung cho xã hội, cho khỏi mang tiếng gánh vàng đi đổ sông Ngô, thì xin cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM - THIÊN - ĐƯỜNG, 137,** *rue* **Maréchal Foch, Nam định,** *mà lấy chương-trình và catalogue.*

Mách bảo anh em

Tôi mắc bệnh LẬU hơn một năm, tôi uống thuốc khắp cả mọi nơi, nhưng không được dứt hết nọc. Mới rồi tôi có xem báo TIẾNG-DÂN ra ngày 3/12/32, số 544 có thấy bài quảng-cáo của ông HOÀNG-VĂN-ẤP số nhà 67 phố Ninh-xá *Bắc-Ninh* (Tonkin) thì tôi mua uống chưa hết 3 hộp, bệnh đã được khỏi và dứt hết nọc. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây trước là CẢM ƠN ÔNG và giới thiệu cùng các anh em, nếu ai mắc phải bệnh đó, thì nên tin tôi mà uống thuốc ấy, thực ít tốn tiền mà mau khỏi bệnh, sau nữa là cảm ơn ông có công khảo cứu chế ra được thứ thuốc thần hiệu như vậy. Tôi xin mong ông lại nghiên cứu được nhiều thứ thuốc khác để giúp đỡ đồng bào.

PHẠM ĐÌNH-TÔ

Rue Gia-long — Phan-thiết

THUỐC HAY CÓ MỘT !

CÁC NGÀI THỬ XEM

Cô-tinh bổ-thận-hoàn ?

Mộng di tinh khi loãng khi lạnh,
Đã ham chơi khó tránh được qua.
Lưng đau, gối mỏi sinh ra,
Đầu váng, mình giật, mắt hoa, tai ù.
Thường hoảng hốt hình thù tựa có,
Hay chiêm bao giấc ngủ không yên.
Đương sự bất cứ phát phiền,
Đêm đêm tiểu tiện đi rền năm canh.
Ấy chứng bệnh phân minh tỏ rõ,
Phải mau mau mua *Cố tinh hoàn.*
Xa tinh, bổ thận, ninh thần,
Uống vào khoan khoái ngày dần kí số lên.
Hết tật bệnh đông thêm con cái,
Vui cửa nhà nào phải chơi đâu.

Mỗi lọ giá 1$00 — *6 lọ* 5$00

Tam - xà hổ - cốt - cao !

Căn nguyên bệnh phong thấp là do vinh vệ bất hòa, khí huyết hư nhược, lại thêm ở ngoài cảm mạo, phong hàn, ở trong có đàm thấp chạy khắp các ống xương

Ai mắc phải, thì gân cốt, buốt đau, tay sưng, chân phù co rút lại không cử động được, thịt tê, da buồn, đấm bóp chẳng đau, tê tê hữu bại

Phải chạy chữa ngay kẻo thành cố tật Mà muốn cho chóng khỏi, không gì bằng dùng *Tam-xà Hổ cốt cao* của bản-dược phòng đã dày công nghiên cứu, chế ra để khu phong trừ thấp, cường gân, kiện cốt, bồi bổ can thận, lưu thông khí huyết

Mỗi chai 1$50 — *6 chai* 7$80

TIỀU-HẠNH-LÂM DƯỢC-PHÒNG

108, Phố Hàng Buồm -:- HANOI

Các thứ thuốc có bán tại hiệu :

QUẢN-HƯNG-LONG
80, Phố Khách -:- VINH

Thuốc tốt thầy hay

Nay bản hiệu kính tôi cáo-bạch,
Chế, sao, bán, tán thẳng ngay.
Xin mời các ông bà, quá bước,
Coi nhất là mở Dược-Phòng.
Lời cẩn cáo tỏ cùng quí khách,
Giấy bìa, bút mực, mêtre đo,
Được mấy nơi đánh p, thuốc tốt,
Trước là mua bán làm quen,
Tỏ cần cáo mấy lời chân thật,
Trước nhà là chợ ngó sang.

Bán thuốc bắc, chẩn mạch có thầy,
Rõ ràng thuốc tốt, thầy hay, sẵn nhà.
Dùng mà xem quả được như lòng,
Phụ thêm tạp hóa đủ trong đồ dùng.
Có bán riêng, có sách học trò,
Các đồ dùng đủ học trò thiếu chi.
Mời các ngài thử một lần xem,
Sau ra còn để tiếng khen đời đời,
Hiệu chúng tôi ở giữa đất Hàn,
Ở theo giấy phố con đường Hướng.

Đông - Lợi - Hưng

Avenue du Khải TOURANE Annam

Directeur Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG

H. T. Kháng

« Imprimerie » TIẾNG DÂN, HUẾ